

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Πολιτική Έφεση Αρ.11911)

16 Απριλίου, 2007

[ΑΡΤΕΜΗΣ, ΦΩΤΙΟΥ, ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ Δ/στές]

T.M.P. AGENTS,

Εφεσείοντες,

ΚΑΙ

SABA & CO. (T.M.P.),

Εφεσίβλητοι.

Αντ. Ανδρέου με Ε. Χρυσστομίδου (κα.), για τους Εφεσείοντες.

Ν. Παπαευσταθίου με Α. Παπαδοπούλου (κα.), για τους Εφεσίβλητους.

ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει
ο Δικαστής Νικολάτος.

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Δ.: Οι ενάγοντες-εφεσείοντες είναι συνεταιρισμός εγγεγραμμένος στο Λίβανο και ασχολείται, μεταξύ άλλων, και με την εγγραφή εμπορικών σημάτων και την παροχή υπηρεσιών προστασίας βιομηχανικής περιουσίας σε διάφορα μέρη του κόσμου. Οι εναγόμενοι-εφεσίβλητοι είναι υπεράκτιος συνεταιρισμός εγγεγραμμένος στην Κύπρο και μεταξύ άλλων ενεργούν σαν αντιπρόσωποι για την εγγραφή εμπορικών σημάτων και ασχολούνται και με θέματα όπως η προστασία βιομηχανικής περιουσίας, εργασία που διεξάγεται εκτός Κύπρου.

Στις 30.5.1988 οι εφεσίβλητοι έγραψαν επιστολή στην εταιρεία TRISA BUERSTENFABRIK AG στην Ελβετία (και σε διάφορους άλλους οργανισμούς, εταιρείες και άτομα), στην Αγγλική γλώσσα, όπου, μεταξύ άλλων, ανέφεραν ότι οι εφεσείοντες ουσιαστικά δεν προστάτευαν επαρκώς τα συμφέροντα των πελατών τους εφόσον η δημοσίευση του εμπορικού σήματος TRISA έγινε σε περιοδικό εκδιδόμενο στη Βυρητό, κάτω από την καθοδήγηση, χορηγία και επίβλεψη των εφεσειόντων και το οποίο είναι άγνωστο στο κοινό και χωρίς κυκλοφορία ή διανομή στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τα οποία η σχετική προειδοποίηση στόχευε να καλύψει.

Η προαναφερόμενη επιστολή συνεχίζει αναφέροντας ότι από τα πιο πάνω μπορεί κάποιος να διαπιστώσει καθαρά πως οι εφεσείοντες ενήργησαν εναντίον των συμφερόντων των πελατών τους δημοσιεύοντας προειδοποιητικές ειδοποιήσεις σε ιδιωτικό περιοδικό που είναι άγνωστο στο κοινό και χωρίς κυκλοφορία ή διανομή. Στην επιστολή αναγράφονται και τα εξής: «Είναι σαφές ότι όλα αυτά τα γεγονότα οδηγούν σε ένα και μόνο καθαρό και σταθερό συμπέρασμα ότι, τέτοιες Προειδοποιητικές Ειδοποιήσεις, όπως δημοσιεύθηκαν, εξυπηρέτησαν σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους προορίζονταν και δεν παρείχαν στους ιδιοκτήτες οποιαδήποτε προστασία».

Με την αγωγή τους, ενώπιον του πρωτοδίκου δικαστηρίου, οι εφεσείοντες ισχυρίστηκαν ότι τα όσα αναγράφονται στην προαναφερόμενη επιστολή συνιστούν δυσφήμιση σύμφωνα με το άρθρο 17 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου, Κεφ. 148, και ότι επίσης συνιστούν επιζήμια ψευδολογία, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κεφ. 148. Οι εφεσίβλητοι προέβαλαν δύο ουσιαστικά υπερασπίσεις, ότι το περιεχόμενο της προαναφερόμενης επιστολής ήταν αληθές και ότι οποιαδήποτε σχόλια περιέχονται σ' αυτό είναι ορθά και λογικά.

Το πρωτόδικο δικαστήριο, αφού βρήκε ότι η αποστολή της επιστολής συνιστούσε δημοσίευση και ότι δεν καλυπτόταν από περιορισμένο προνόμιο μεταξύ αποστολέα και παραλήπτη, εξέτασε το τι συνιστά δυσφήμιση σύμφωνα με το άρθρο 17, καθώς και το τι συνιστά επιζήμια ψευδολογία σύμφωνα με το άρθρο 25. Επίσης εξέτασε

το τι συνιστά τις υπερασπίσεις της αλήθειας του δημοσιεύματος και του εντίμου ή δίκαιου σχολίου.

Αναφορικά με το ζήτημα της δυσφήμισης ο ευπαιδευτος πρωτόδικος Δικαστής, ορθά κατά την κρίση μας, παρατήρησε πως αυτό που στην ουσία λέγει η προαναφερόμενη επιστολή είναι ότι ενώ οι εναγόντες είχαν υποχρέωση έναντι των πελατών τους να δημοσιεύουν προειδοποιητικές ειδοποιήσεις σε εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας και όχι περιοδικά, δημοσίευσαν τέτοιες ειδοποιήσεις σε περιοδικό το οποίο δεν κυκλοφορεί και δεν διανέμεται στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, για τα οποία οι ειδοποιήσεις προορίζονταν, και επομένως ότι δεν έδωσαν προστασία στους πελάτες τους και μάλιστα ότι το έκαναν αυτό για να εξυπηρετήσουν άλλους σκοπούς από αυτόν της προστασίας των συμφερόντων των πελατών τους. Με βάση τα προαναφερόμενα το πρωτόδικο δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα πως το ίδιο το κείμενο είναι δυσφημιστικό στο βαθμό που τείνει να βλάψει ή να επηρεάσει με δυσμένεια την υπόληψη άλλου προσώπου στο επάγγελμα, επιτήδευμα, εργασία, απασχόληση ή τη θέση του, και στη συγκεκριμένη περίπτωση την επιχείρηση των εναγόντων στην εγγραφή εμπορικών σημάτων. «Αποτελεί δυσφήμιση βεβαίως για κάποιον ότι δεν γνωρίζει να εκτελεί με τον δέοντα τρόπον την εργασία του και ότι ο τρόπος με τον οποίο ενεργεί εξυπηρετεί όχι τους πελάτες του αλλά αλλότριους σκοπούς». Αυτή ήταν η ορθή κατάληξη του πρωτόδικου δικαστηρίου, όπως φαίνεται στη σελ. 27 της απόφασης του.

Μετά την προαναφερόμενη κατάληξη το πρωτόδικο δικαστήριο εξέτασε την υπεράσπιση της αλήθειας την οποία προέβαλαν οι εναγόμενοι-εφεσίβλητοι. Βρήκε ότι το περιοδικό στο οποίο έγινε η δημοσίευση εκδίδεται υπό καθοδήγηση, χορηγία και οδηγίες των εναγόντων-εφεσειόντων. Βρήκε ακόμα ότι το περιοδικό δεν κυκλοφορεί ούτε διανέμεται στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και ότι οι προειδοποιητικές ειδοποιήσεις δημοσιεύονται (κανονικά) σε τοπικές εφημερίδες και όχι σε περιοδικά. Μετά από την ανάλυση στην οποία προέβηκε το πρωτόδικο δικαστήριο βρήκε, ως γεγονός, πως το περιεχόμενο της επιστολής ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και όσα αναφέρει είναι αληθινά.

Ο ευπαιδευτος πρωτόδικος Δικαστής ανέλυσε επίσης τη μαρτυρία όλων των μαρτύρων, τόσο των εναγόντων όσο και των εναγομένων, έκαμε ευρήματα αξιοπιστίας και ευρήματα ως προς τα ουσιώδη γεγονότα. Μετά απ' αυτή τη διεργασία συμπέρανε πως το προαναφερόμενο δημοσίευμα δεν ήταν δυσφημιστικό από τη στιγμή που τα όσα καταγράφονται στην επιστολή, αν και είναι δυσφημιστικά, ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Εν όψει αυτής της κατάληξης θεώρησε πως δεν ήταν απαραίτητη η εξέταση οποιασδήποτε άλλης υπεράσπισης που προέβαλαν οι εναγόμενοι-εφεσίβλητοι. Ως προς την επιζήμια ή επιβλαβή ψευδολογία, δυνάμει του άρθρου 25 του Κεφ. 148, το πρωτόδικο δικαστήριο κατέληξε ότι εφόσον τα όσα δημοσίευσαν οι εφεσίβλητοι δεν ήταν ψευδή δεν ήταν δυνατόν να αποδειχθεί επιζήμια ψευδολογία εις βάρος τους. Κατά συνέπεια απέρριψε την αγωγή και ως προς τα δύο αγώγιμα δικαιώματα.

Έχοντας όμως κατά νου, ο ευπαίδευτος πρωτόδικος Δικαστής, την πιθανότητα ανατροπής της απόφασης του, κατ' έφεση, προχώρησε και εξέτασε και το ζήτημα των ζημιών που κατ' ισχυρισμό υπέστησαν οι εφεσεύοντες. Η κατάληξη του ήταν πως οι εφεσεύοντες απέτυχαν να αποδείξουν την πρόκληση οποιασδήποτε ζημιάς η οποία συνδεόταν με την επίδικη επιστολή. Συγκεκριμένα κατέληξε το πρωτόδικο δικαστήριο πως δεν υπήρχε ενώπιον του μαρτυρία ότι η επίδικη επιστολή έφθασε με οποιοδήποτε τρόπο στις 25 εταιρείες ή οργανισμούς που στην παράγραφο 8 της έκθεσης απαίτησης αναφέρονταν ειδικά σαν πελάτες των εφεσειόντων, σε σχέση με τους οποίους, οι εφεσεύοντες, ένεκα της επιστολής, έπαθαν ζημιά. Από την άλλη, αναφορικά με τις δύο εταιρείες στις οποίες αποδείχθηκε ότι έφθασε η επιστολή, δεν αποδείχθηκε ότι οι εφεσεύοντες ή οι πελάτες τους υπέστησαν οποιαδήποτε ζημιά. Το πρωτόδικο δικαστήριο θεώρησε ως ουσιαστικό παράγοντα που καίρια έπληττε και εξουδετέρωνε τον ισχυρισμό των εφεσειόντων για πρόκληση ζημιάς το ότι το 1988 (κατά το οποίο κυκλοφόρησε η επίδικη επιστολή τον Μάιο) υπήρξε σημαντική αύξηση και όχι μείωση των κερδών της μιας από τις δύο προαναφερόμενες εταιρείες. Το βέβαιο συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το πρωτόδικο δικαστήριο ήταν ότι δεν μπορούσε να συναχθεί πως η όποια μείωση των κερδών μπορούσε να αποδοθεί στην κυκλοφορία της επίδικης επιστολής.

Το πρωτόδικο δικαστήριο έκρινε τη μαρτυρία των εφεσειόντων, σε σχέση με την απόδειξη της ζημιάς που αναφερόταν στην παράγραφο 8 της έκθεσης απαίτησης, ως

αναξιόπιστη και αποφάσισε πως η αγωγή θα απορριπτόταν, εν πάση περιπτώσει, και γι' αυτό το λόγο.

Με την έφεση τους οι εφεσεύοντες ισχυρίζονται πως το συμπέρασμα του πρωτοδίκου δικαστηρίου ότι αν και το επίδικο δημοσίευμα ήταν δυσφημιστικό εντούτοις, εφόσον ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα, δεν ήταν δυσφημιστικό, είναι λανθασμένο. Προσβάλλονται επίσης ως λανθασμένα τα ευρήματα του δικαστηρίου, ως προς το περιοδικό στο οποίο έγιναν οι προειδοποιητικές ειδοποιήσεις, ως προς το πού έπρεπε να δημοσιευθούν οι ειδοποιήσεις, ως προς την κυκλοφορία και διανομή του περιοδικού αυτού και ως προς τα κίνητρα που αποδίδονταν από τους εναγόμενους στους ενάγοντες. Επίσης προσβάλλονται ως λανθασμένα τα συμπεράσματα του δικαστηρίου σε σχέση με τα συστατικά στοιχεία του αστικού αδικήματος της επιβλαβούς ψευδολογίας και ως προς την απόδειξη πρόκλησης ζημιάς στους εφεσεύοντες.

Μελετήσαμε με πολλή προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως τα ευρήματα αξιοπιστίας του πρωτοδίκου δικαστηρίου ήταν απόλυτα επιτρεπτά και ότι δεν συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος για επέμβαση του Εφετείου σ' αυτά. Καταλήξαμε ακόμα στο συμπέρασμα ότι δεν συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος για ανατροπή της απόφασης του πρωτοδίκου δικαστηρίου, αναφορικά με το αστικό αδίκημα της επιζήμιας ψευδολογίας, εφόσον δεν θεωρούμε ότι αποδείκτηκε κακοβουλία εκ μέρους των εφεσιβλήτων, καθώς και σε σχέση με

την αποτυχία των εφεσειόντων να αποδείξουν οποιαδήποτε ζημιά εξαιτίας της προαναφερόμενης δυσφημιστικής επιστολής των εφεσιβλήτων.

Εκείνο όμως που θεωρούμε ως λανθασμένο στην πρωτόδικη απόφαση είναι το ότι αυτή κρίνει ολόκληρο το περιεχόμενο της προαναφερόμενης επιστολής, συμπεριλαμβανομένου και του συμπερασματικού σχολίου, ως αληθές. Με εκτίμηση προς τον ευπαίδευτο πρωτόδικο Δικαστή, θεωρούμε ότι το ζήτημα που θα έπρεπε να εξετάσει το Δικαστήριο, αναφορικά με το σχόλιο, ήταν το κατά πόσο το σχόλιο, με το οποίο αποδιδόταν συμπερασματικά στους εφεσείοντες ότι αυτοί δεν γνώριζαν να εκτελούν με το δέοντα τρόπο την εργασία τους και ότι ο τρόπος με τον οποίο ενεργούσαν εξυπηρετούσε όχι τους πελάτες τους αλλά αλλότριους σκοπούς, συνιστούσε δίκαιο σχόλιο σε θέμα δημοσίου ενδιαφέροντος. Και αυτό γιατί η υπεράσπιση της αλήθειας (justification) αφορά μόνο σε δηλώσεις γεγονότων και όχι σε σχόλια.

Κατά την κρίση μας δεν τίθεται θέμα το προαναφερόμενο συμπέρασμα να συνιστά εύλογο, έντιμο ή δίκαιο σχόλιο, επειδή δεν αφορά σε ζήτημα δημοσίου ενδιαφέροντος καθότι δεν ενδιαφέρει το κοινό εν γένει ή τουλάχιστον μέρος του κοινού. Στην κατηγορία των θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος περιλαμβάνονται θέματα κεντρικής και τοπικής διοίκησης, διαγωγή δημοσίων προσώπων, συντεχνίες, η αστυνομία, έργα τέχνης, βιβλία, θεατρικά και κινηματογραφικά έργα, τηλεόραση και άλλες εκπομπές κλπ.. Το ζήτημα που εγείρεται στην προκείμενη περίπτωση

δεν μπορεί να θεωρηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο ως δημοσίου ενδιαφέροντος, εφόσον ενδιαφέρει μόνο τους διάδικους και τους πελάτες τους.

Έχοντας κατά νου τα προαναφερόμενα, ότι δηλαδή η προαναφερόμενη επιστολή των εφεσιβλήτων περιλάμβανε ουσιαστικό δυσφημιστικό συμπέρασμα για τους εφεσείοντες, το οποίο δεν αποδείχθηκε ότι καλυπτόταν από την υπεράσπιση της αλήθειας ή του δικαίου σχολίου, κρίνουμε πως η αγωγή των εφεσεϊόντων θα έπρεπε να είχε πετύχει ενώπιον του πρωτοδίκου δικαστηρίου. Ενόψει όμως της αποτυχίας των εφεσεϊόντων να αποδείξουν οποιαδήποτε ουσιαστική ζημιά, ένεκα της δυσφήμισης, θα έπρεπε να είχαν επιδικαστεί υπέρ τους μόνον ονομαστικές αποζημιώσεις.

Οι εφεσείοντες δικαιούνται επίσης και στο απαγορευτικό διάταγμα που αξιώνεται στην παράγραφο (β) του αιτητικού της εκθέσεως απαιτήσεως τους ώστε να μην επαναληφθεί παρόμοια δυσφήμιση στο μέλλον.

Ως εκ τούτου η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται και εκδίδεται απόφαση υπέρ των εφεσεϊόντων και εις βάρος των εφεσιβλήτων για ονομαστικές αποζημιώσεις ανερχόμενες στο ποσό των £100.- Επίσης εκδίδεται απαγορευτικό διάταγμα ως η

παράγραφος (β) του αιτητικού της εκθέσεως απαιτήσεως. Υπέρ των εφεσειόντων επιδικάζονται επίσης έξοδα τόσο πρωτόδικα, όσο και κατ' έφεση, τα οποία να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή στην ανάλογη κλίμακα.

Δ.

Δ.

Δ.

/ΕΑΠ.